

T159351

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่าง ทูทางสังคมกับความสำเร็จในการจัดการป่าชุมชน ด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหมู่บ้านละ 12 คน จากหมู่บ้านที่มีการจัดการป่าชุมชนเป็นผลสำเร็จและหมู่บ้านที่ยังจัดการป่าชุมชนไม่เป็นผลสำเร็จ ในท้องที่จังหวัดเชียงราย รวม 2 แห่ง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การพรรณนาวิเคราะห์ด้วยตรรกะและแนวคิดทฤษฎี

ผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. ทูทางสังคมและการจัดการป่าชุมชน มีความสัมพันธ์ในเชิงที่เป็นปัจจัยเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน การจัดการป่าชุมชนจะต้องอาศัยทูทางสังคมเดิมนำเข้าเข้าเพื่อให้เกิดกระบวนการกลุ่ม โดยมีปทัสถานเป็นหลักและเมื่อกลุ่มมีการจัดการเพื่อให้เกิดผลตามเป้าหมายก็จะเกิดทูทางสังคมขึ้นอีก ต่อเนื่องกันไป

2. หมู่บ้านที่มีการจัดการป่าชุมชนเป็นผลสำเร็จ และยังไม่ประสบผลสำเร็จ มีปรากฏการณ์ที่เป็นทูทางสังคมในส่วนที่เหมือนกัน 9 ประการ คือ 1) มีกิจกรรมกลุ่มจัดตั้งหลากหลาย 2) มีโอกาสในการปฏิสัมพันธ์ในชุมชนอยู่เสมอ 3) มีการดำรงกิจกรรมตามประเพณีสูง 4) มีการช่วยเหลือพึ่งพากันโดยทั่วไป 5) มีน้ำใจเอื้อเฟื้อแบ่งปันโดยทั่วไป 6) มีความซื่อตรงและเชื่อถือในการให้คำพูดได้ 7) มีกิจกรรมสาธารณะเป็นประจำ 8) มีสถานการณ์ในชุมชนที่ไว้วางใจได้ และ 9) มีการร่วมสัมพันธ์เครือข่ายได้ดี

3. หมู่บ้านที่มีการจัดการป่าชุมชนเป็นผลสำเร็จ มีปรากฏการณ์ที่เป็นทูทางสังคมใน ส่วนที่ต่างกับ (สูงกว่า) หมู่บ้านที่จัดการป่าชุมชนยังไม่ประสบผลสำเร็จ 10 ประการ คือ 1) มีกลุ่มป่าชุมชนที่เข้มแข็งและประสานสัมพันธ์ได้ดี 2) มีปทัสถานที่เข้มแข็งและอำนวยความสะดวก 3) มีความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์และสมุนไพรรักษาโรค 4) มีประเพณีเกี่ยวข้องกับป่าที่มีพลัง

T159351

ร่วมมาก 5) คงรูปแบบการบริโภคที่พึ่งอาหารป่า 6) มีการประสานเครือข่ายที่เกี่ยวกับป่าได้ดี 7) มีโอกาสปฏิสัมพันธ์ในชุมชนได้มากหลังจากเลิกงาน 8) มีโอกาสในการหยิบยืมสิ่งของได้สะดวก 9) มีความไว้วางใจบุคคลอื่นสูง และ 10) มีกระบวนการความคิดที่ก่อให้เกิดสาธารณะประโยชน์

4. ทูตทางสังคมจากการสร้างเครือข่ายกับองค์กรภายนอกที่เข้มแข็ง มีบทบาทในการช่วยแก้ไขปัญหาการจัดการป่าชุมชนให้พ้นวิกฤติได้

5. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทุนทางสังคมในหมู่บ้านที่จัดการป่ายังไม่สำเร็จ คือ นโยบายรัฐในด้านการให้เอกชนใช้ที่ดินผืนใหญ่ , ภาวะผู้นำของชุมชน , การเปลี่ยนแปลงทางสังคมตามระบบทุนนิยม และความเชื่อของชุมชน

6. ปทัสถานที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์จากป่าแก่ชุมชน และกลุ่มที่มีการปฏิสัมพันธ์ในการทำงานร่วมได้ดีเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญให้เกิดความสำเร็จในการจัดการป่า

ข้อเสนอแนะ

1. การส่งเสริมจัดการป่าชุมชนจากภายนอก ควรได้ศึกษาบริบทแวดล้อมด้านสังคมของชุมชน เพื่อนำทุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้อย่างสอดคล้อง ชุมชนควรได้รับอำนาจสนับสนุนให้เกิดการควบคุมและใช้ประโยชน์ป่าจากชุมชนเอง ควรสนับสนุนการสร้างกลุ่มและเครือข่ายป่าชุมชน เพื่อให้เกิดป่าชุมชนหรือการจัดการทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆได้เอง และสมควรเร่งเสนอร่างพระราชบัญญัติป่าชุมชนเพื่อรองรับความชอบธรรมในการจัดการป่าของชุมชน

2. การพัฒนาทุนทางสังคม ควรสร้างโอกาสปฏิสัมพันธ์ของคนในชุมชนด้วยการจัดช่วงเวลาและพื้นที่กิจกรรมที่ได้รับประโยชน์ร่วมกัน จากกิจกรรมตามวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม หรือจากกิจกรรมสาธารณะประโยชน์ ในโอกาส 3 ด้านคือ 1) การร่วมกันอยู่ 2) การร่วมกันกำหนด และ 3) การร่วมกันทำและรับผิดชอบ

TE 159351

This study had objectives to study relations between social capital and success of management of community forests. This study used in – depth interviews on 12 informers each from a village that had successful management of the community forests and another village that had not yet had successful management of the community forests in Chiang Rai province. Descriptive, Logical Statistics as well as theories were used to analyze data.

The study found as follows;

1. Social capital and management of the community forests had relations as they supported each other. Management of the community forests used old social capital to create group processing with approximate cause as a principle. When a group was managed to meet objectives, social capital will be created.

2. The villages that had successful management of the community forests and those who had not yet, had nine similar phenomenon of social capital. They were 1) varieties of groups were set up 2) they usually had chances to have interactions in the communities 3) they had high level of conducting traditional activities 4) they could rely on one another 5) they were generous 6) they were honest and keep their words 7) they frequently have public activities 8) they had trusted situation in the community and 9) they had good network.

3. Village that had a successful management had 10 phenomenon of social capital higher than that which had not yet had. They were 1) community forest groups were strong and had good relation 2) it had strong approximate cause and useful 3) it had beliefs in superstition and herbs 4) it had strong tradition concerning power of forests 5) it maintained consumption that relied on forests 6) it has good cooperation among network concerning forests 7) it had high level of interaction with forests after daily works 8) it had opportunities and conveniences in borrowing things 9) it had high trusts on others 10) it had processes of thoughts that benefited public.

TE 159351

4. Social capital that was resulted from networking with strong outside organizations had roles in improving and solving problems of management of the community forests.

5. Factors influencing social capital of village that had not yet been successful in the management were the government's policies that want private sector to get large plot of land, leadership situation of the community, social change from capitalism and trust of the community.

6. Approximate cause that supported use of the forests to the community, and groups that had strong cooperation were important social capital that led to success in the management of the community forests.

Recommendations

1. Promotion of the management of the community forests from outside should study on social context of the community, so that the social capital could be used accordingly. Communities should be given authorization to by their own control and use the forests. There should have supports to create groups and networks of the community forests so that other networks of the forests and protection of other natural resources could be happened. Proposed act on community forests should be expedited to respond to fairness and justice in managing the forests.

2. Development of social capital: there should be creation of opportunities among community members by setting time and activities that they could share benefits. The activities could be from lifestyles, tradition and culture or from public activities on 3 aspects which are 1) staying together 2) joint issuance and 3) joint implementation and responsibility.